

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 520529

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:

Prowadzący: mgr Klaudia Czapla

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

C1. Zajęcia te mają za cel zapoznanie studentów z współcześnie znanymi i dostępnymi metodami rehabilitacji psycho-pedagogicznej i psychomotorycznej wykorzystywanymi we wczesnej interwencji i wczesnej stymulacji rozwoju, oraz z metodami pracy stosowanymi w rehabilitacji społecznej dorosłych osób niepełnosprawnych.

Wymagania wstępne:

W1. Znajomość zagadnień oraz zaliczenie z przedmiotu (wykład i ćwiczenia): Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
W2. Znajomość zagadnień oraz zaliczenie z przedmiotu: Psychologia rehabilitacji: zróżnicowanie funkcjonowania osób niepełnosprawnych (wykład oraz ćwiczenia).

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

1. Student zna podstawy teoretyczne konstrukcji poszczególnych narzędzi diagnozy i rehabilitacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością, wyjaśniające powstawanie, utrzymywanie się i pogłębianie się zaburzeń w ich rozwoju K_W13
2. Student zna etapy procesu diagnozy i rehabilitacji oraz narzędzia, techniki i procedury niezbędne w diagnozie i rehabilitacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością K_W14
3. Student zna potrzeby dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością w zakresie pomocy psychologicznej (zależne od rodzaju i głębokości niepełnosprawności) K_W15

UMIEJĘTNOŚCI

1. Student potrafi, zastosować odpowiednie narzędzia, techniki i procedury do opisu poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością. K_U08
2. Student potrafi umiejętnie, adekwatnie do stanu psychofizycznego osoby niepełnosprawnej zaprojektować proces diagnostyczny oraz zebrać materiał niezbędny do opracowania indywidualnej formy rehabilitacji i wsparcia osoby. K_U05

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

1. Student wykazuje postawę dużej odpowiedzialności w trakcie realizacji procesu diagnostycznego, poprzez odpowiedni i adekwatny dobór narzędzi, technik i procedur do możliwości diagnozowanej osoby niepełnosprawnej. K_K05
2. Student unika zbędnego etykietowania osoby jednostkami nozologicznymi. Zawsze prowadzi diagnozę pozytywną, w równym stopniu skupia się na poszukiwaniu mocnych i słabych stron badanego. K_K06

Metody dydaktyczne:

Podczas zajęć wykorzystywane są m. in. następujące metody: wykład konwersatoryjny, warsztat, dyskusja, analiza przypadków, praca w małych grupach.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna

(W) - student nie zna narzędzi, technik i procedur jakimi psycholog posługuje się w diagnozie i rehabilitacji dziecka, osoby młodej lub dorosłej z niepełnosprawnością

(U) - student nie potrafi, zastosować narzędzi, technik i procedur odpowiednich do opisu poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością

(K) - student nie wykazuje odpowiedzialnej postawy w trakcie realizacji procesu diagnozy i rehabilitacji osoby niepełnosprawnej, narzędzia,

techniki i procedury dobiera nieadekwatnie do możliwości diagnozowanej osoby, etykietuje ją jednostkami nozologicznymi, pomija jej mocne strony, nie stosuje diagnozy pozytywnej.

Ocena dostateczna

(W) - student zna niektóre narzędzia, techniki i procedury jakimi psycholog posługuje się w diagnozie i rehabilitacji dziecka, osoby młodej lub dorosłej z niepełnosprawnością

(U) - student potrafi, zastosować niektóre narzędzia, techniki i procedury odpowiednie do opisu poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością, ale nie potrafi zaprojektować procesu diagnostycznego adekwatnego do stanu psychofizycznego osoby niepełnosprawnej

(K) - student w małym stopniu wykazuje odpowiedzialną postawę w trakcie realizacji procesu diagnozy i rehabilitacji osoby niepełnosprawnej, narzędzia, techniki i procedury dobiera częściowo adekwatnie do możliwości diagnozowanej osoby, etykietuje ją jednostkami nozologicznymi, skupia się na słabych stronach osoby niepełnosprawnej, pomija większość jej mocnych stron, w małym stopniu stosuje diagnozę pozytywną.

Ocena dobra

(W) - student zna podstawy teoretyczne wszystkich narzędzi, technik i procedur, którymi psycholog posługuje się w pracy z uczniem niepełnosprawnym oraz wie w jakich sytuacjach stosować niektóre z nich,

(U) - student potrafi, zastosować narzędzia, techniki i procedury odpowiednie do opisu poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością, potrafi zaprojektować proces diagnostyczny adekwatny do stanu psychofizycznego osoby niepełnosprawnej oraz zebrać częściowy materiał niezbędny do opracowania indywidualnej formy rehabilitacji i wsparcia osoby niepełnosprawnej

(K) - student częściowo wykazuje odpowiedzialną postawę w trakcie realizacji procesu diagnozy i rehabilitacji osoby niepełnosprawnej, narzędzia, techniki i procedury dobiera adekwatnie do możliwości diagnozowanej osoby, nie etykietuje jej jednostkami nozologicznymi, nie skupia się na słabych stronach osoby niepełnosprawnej, ale pomija jej niektóre mocne strony, stosuje tylko częściową diagnozę pozytywną.

Ocena bardzo dobra

(W) - student zna podstawy teoretyczne wszystkich narzędzi, technik i procedur, którymi psycholog posługuje się w pracy z osobą niepełnosprawną oraz wie w jakich sytuacjach je stosować

(U) - student potrafi, zastosować narzędzia, techniki i procedury odpowiednie do opisu poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością, potrafi zaprojektować proces diagnostyczny adekwatny do stanu psychofizycznego osoby niepełnosprawnej oraz zebrać kompletny materiał niezbędny do opracowania indywidualnej formy rehabilitacji i wsparcia osoby niepełnosprawnej

(K) - student wykazuje odpowiedzialną postawę w trakcie realizacji procesu diagnozy i rehabilitacji osoby niepełnosprawnej, narzędzia, techniki i procedury dobiera adekwatnie do możliwości diagnozowanej osoby, nie etykietuje jej jednostkami nozologicznymi, nie pomija jej mocnych stron, stosuje kompletną diagnozę pozytywną.

Treści programowe przedmiotu:

- Alternatywne systemy porozumiewania się osób niepełnosprawnych.
- Metoda Dobrego Startu (MDS) w terapii psycho-pedagogicznej.
- Wykorzystanie Metody Ruchu Rozwijającego w terapii dzieci niepełnosprawnych.
- Metody usprawniania rozwoju dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPD) (Metoda Domana-Delacato, Metoda NDT-Bobath, Metoda Vojty).
- System Nauczania Kierowanego jako metoda usprawniania rozwoju dzieci z MPD w wieku przedszkolnym i szkolnym.
- Terapia integracji sensorycznej (SI) we wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością.
- Sposoby kontaktu i metody komunikacji z dzieckiem głęboko wielorako niepełnosprawnym.
- Zachowania "trudne" u dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Psycho-społeczna rehabilitacja pacjenta psychiatrycznego
- Psychologiczna rehabilitacja pacjenta onkologicznego
- Bajkoterapia jako metoda rehabilitacji dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością
- Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną
- Omówienie zaproponowanych przez studentów opisów obszarów wsparcia i propozycji wsparcia dla osoby z niepełnosprawnością opisaną w przykładowym studium przypadku

Literatura:

- 1) Otrębska E. (2001). Komunikować się inaczej, Dyrektor szkoły, 3, 6-9.
- 2) Bogdanowicz M. (2009). Metoda Dobrego Startu w teorii i praktyce, Materiały z konferencji „Teoria a praktyka w kształceniu specjalnym”, organizowanej przez Stowarzyszenie „Dobrze, że jesteś”, Sandomierz 24.09.2009 (10-29).
- 3) Gruntkowski Z. (2000) Nieawersyjne i edukacyjne podejście do zachowań nietypowych. W: M. Orkisz, M. Piszczek, J. Smyczek, J. Szwiec, Edukacja uczniów z głębokim upośledzeniem umysłowym. Przewodnik dla nauczycieli, 65-81.
- 4) Kościelska M. (2004). Niechciana seksualność. O ludzkich potrzebach osób niepełnosprawnych intelektualnie. Warszawa: Wydawnictwo Jacek Santorski (29-41).
- 5) Bogdanowicz M., Okrzęsiak D. (2009). Opis i planowanie zajęć według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
- 6) Kułakowska M. (2003). Wczesne uszkodzenie dojrzewającego mózgu. Lublin: Folium (347-359).
- 7) Jagoda M. (2007). Podstawy Nauczania Kierowanego. Zamość: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem”.
- 8) Przyrowski Z. (2010). Podstawy diagnozy i terapii integracji sensorycznej. W: Cz. Szmigiel (Red.). Podstawy Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej. Podręcznik dla studentów kierunku fizjoterapii, magistrów rehabilitacji oraz lekarzy pediatrów (123-129).

- 9) Cechnicki A. (2009). Rehabilitacja psychiatryczna – cele i metody. *Psychiatria w Praktyce Klinicznej*, 1, 41-54.
- 10) Walden-Gałuszko K. (2012). *Psychonkologia w praktyce klinicznej*. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL (59-70, 103-123, 189-220).
- 11) Szulc W. (2006). Bajki i nie-bajki i bajkoterapia. *Życie Szkoły*, 6, 5-11.
- 12) Knill M., Knill Ch. (1995). *Programy Aktywności, Świadomość Ciała, Kontakt i Komunikacja*. Warszawa.
- 13) Kielin J. (1999). *Rozwój daje radość*. Gdańsk: GWP (175-182).

Literatura uzupełniająca

- 1) Smyczek A., Szwiec J. (2000). *Metodyka nauczania alternatywnych sposobów porozumiewania się i techniki posługiwania się symbolami, Rewalidacja*, 1, 21-26.
- 2) Reese R. M., Hellings J., Schroeder S. (2010). *Metody leczenia zachowań destruktywnych i agresywnych u osób ze znaczną niepełnosprawnością rozwojową i intelektualną*. W: N. Bouras, G. Holt, *Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania u osób niepełnosprawnych intelektualnie*, 296 – 310, Wrocław: Elsevier Urban i Partner.
- 3) Michałowicz R. (1993). *Mózgowe porażenie dziecięce*. Warszawa: PZWL (201-217).
- 4) Król M. (2010). *Mózgowe porażenie dziecięce*. Gdańsk: Harmonia.
- 5) Kuleczka-Raszewska M., Markowska D. (2012). *Uczę się poprzez ruch*. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
- 6) Przyrowski Z. (2012). *Integracja sensoryczna. Wprowadzenie do teorii, diagnozy i terapii*. Warszawa: Empis.
- 7) Molicka M. (2002). *Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii*. Poznań: Wydawnictwo Media Rodzina.
- 8) Łaba A. (2008). *Bajki rymowane w biblioterapii*. Kraków: Impuls.